

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

אם היה כהן. המדיר: יורוק עליו דם חטאתו ודם אשמו. קמני סמם
דמשמע כל חטאות ואשמות ואע"ג דלא מחוסרי כפרה נינהו: לא
לעולם שלוחי דין נינהו ומאי דם חטאתו ודם אשמו דקמני חטאתו
של מזורע כו' דהיינו מחוסרי כפרה וכו' וה"ה לגדול: מוידין חייבין.

לשלם קרבן לבעלים: לתקוני שושיך.
שליח ולא לעוומי: אמרי. לעולם
שלוחי דין נינהו ולהכי פיגולו פיגול:
לא תחזי כו'. פיגול יהיה מכל מקום:
אלא מעסה. יציא אדם אפי' חטאת
חלב על חזירו שכן מביא קרבן על
אשמו שוטה דמשמע כל קרבנות
שהיא חייבת אפי' אם אכלה חלב:
ומתקן (ג) רבי יוחנן אשמו שוטה
ישיב דמי. סתמא מחויבת קרבן אי
לחלה כו'. פסול. הקרבן הואיל
ונדחה כשנשתמיט ללאו בת קרבן היא
ידחה התם נמי גבי אשה הואיל ונדחית
זשעת אכילה נדחית מהכל ואין אדם
מביא קרבן חלב על אשמו שוטה.
ולכא למירמא מהכא וכו' קאמינא
דלר' יהודה לא דמיא קרבן על אשמו
שוטה כגון זבה או זילתא או מזורע:
וקפרינן וכו' יציא אדם כו'. אלמא אמר
ר' אלעזר הפריש פסח על חזירו של
מדעתו כו': אמר רבי זירא שה לניס
אזבוס. דמשמע אדם מביא פסח
שוטט על בניו ועל צנותיו הקטנים:
לאו דאורייתא הוא. (ג) להכי הפריש
פסח על חזירו לא עשה ולא כלום:
ומאמי. ללאו דאורייתא לאו מדתקן
וכו': ואי אמרם שה לניס אזבוס. דאדם
שוטט על בניו הקטנים דאורייתא: על
גישא קאי ומזוי להו. כלומר היאך
פיגול חטאתו ואשמו:
יכול זה לזכות את אחיו מאחר שנשחט
והא תנן (פסחים פט.) נמנין ומושכין
ידיהן עד שישחט אלף אמוני להו
לאחר שחיטה לאו דאורייתא והך
משמע דמשמע דצנינו קטנים מיירי:
אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה
לאצוהו למימר הרני שוחט את הפסח
על מי שיעלה מכס לירושלים כדי לזרזן
צמנות: טיניא נמי הכי. כדי לזרזן
קאמר מדקאמר צניס שפליס ולא קאמר
וצניס ולא יציא ידי מרבית מכלל דלא
מחייבין מדאורייתא אלף לזרזן קאמר:
כיון

אלא מעסה יציא אדם פסח על חזירו.
א"ר זירא שה לניס אזבוס. לעולם כתיב לאו דאורייתא.
התורה אין הקטנים לזרזין להמנות זשה עס בני חזורה אלף אוכלין ממנו אף על פי שלא נמנו עליו דלף על גב דאין פסח נאכל
אלא למנויי ה"מ צראוין להמנות אלף קטנים ללאו בני הכי לית לן זבה: הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכס ראשון
לירושלים. אמר לצניו הריני עולה לירושלים ולאחר שחיהיה עס אשוחט את הפסח על מי שיעלה מכס ראשון: על גישא קאי.
כשעלה זה כבר נשחט ואם כן היאך נמנה עליו והלכתי מנהו משע אשוחט את הפסח על מי שיעלה מכס ראשון: על גישא קאי.
היאך האז מוכה לאחד מבניו אחר שחיטה. א"ר האי ומוכה להס אההוא בן שעולה ראשון קאי היאך מוכה לאחיו דבשלמא איהו זכי
דאיכא למימר כיון שעלה ראשון הוצרך שכשנשחט הפסח עליו נשחט אלף היאך מוכה לאחיו והכי מוכה סוגיין דפרק כל הגט
(גיטין דף כה.) : כדי לזרזן. שיהיו רגילין להזדרז צמנות: ונמלאו צנוס זריווס. ולא קמני צנות זכו אלמא לא נמכוין אלף לזרזן צבצב:
איבעיא

אדם מביא קרבן על בניו כשהוא קטנים וכו' אמר רבי זירא שה לביית לאו דאורייתא הוא. כלומר דקטנים אינם לזרזין
למנות דאם אוכלין מן הפסח לא היו נאכלים שלל למנויי ללא אסר רחמנא אלף להטו דאימסו צמנות מוכחו אלף אדם
דלא שייך צהו לא מיייר מדי דהוא אנשים דשותן הן שאע"פ שאין חייבות כספה מותרות לאכול ממנו ואינו נקרא שלל
למנויי וכן קטנים: על בשרא קאי וזבה לזרזן. צמניה כלומר לאחר שחיטה יכול להמנות והא תנן (פסחים דף פט.)
מושכין זיהוין עד שישחט אלף לאחר שחיטה לא אלמא נהמנת קטנים לאו דאורייתא ובניו דקטנים מיירי: דקטנים למה
לי לבייר להו. כיון דלא הטטס לזרזן:

מוסף רש"י

הכהנים שפיגלו במקדש. קרבנות ששחטו חזקום לחבל מהם חון למנס ולא הולכו לבעלים. מוידין. שיעש שפסולים
כקן. חייבין. לבעלים. שהיו לזרזין להביא חטאים, ואי נמי נדחה היא. קשה צנינו שלל הקריב קרבנו. שהי
לשיעור דרוזן היה מקדש (גיטין ג.) חייבין לבעלים לבעלים דמי קרבן (מנחות טז.) בשוגגין ועליו לזרזן לומר
מחייבין (טז.) ונשתמח. מהה. דענין דעת. צמנתה ערכין פסח משקלי עלי (בבא מציעא ב.) וזרזן ונשתמח. שקט משמעומו.
כמו (שעתי יג) על הר כפה. דמתמנה על טורא שליל (בבא מציעא טז.) על מי שיעלה מכס ראשון לירושלים. יאם נמנה
עליו, ואם מקנה לו חלקו בשעת שחיטה (גיטין כה.) מביא חטאת משע מיהו של על זכו יוכלין להמנות והמנויות עליו ולא אחר
שנשחט: בנות דריות ובנים שפלים. ולא קמני צנות וזכות ובנים אין זוכין:

מתיב רב שימי בר אבא אם היה כהן זורק עליו דם חטאתו ואשמו.
איכא מאן דאמר דמדלואמיב רב שימי בר אבא מצרייתא ולא
אומיב מממנני" ש"מ דלא גרס צמנתין חטאות ואשמות. ואי מהא לא
איריא דהאי ללא אומיב ליה מממנני" משום דכיון דתנא לכו צבדי קיני
זצין ממילא מוכח דחטאות ואשמות

דמזורע קאמר אלף חטאתא דמי
סתמא זורק דם חטאתו ואשמו משמע
ליה דצכל חטאות קאמר ואפי' הכי
שני ליה דם חטאתו ואשמו של מזורע
קאמר: סנן הכהנים שפגלו במקדש
וכו' א"ר א"ר שלוחי דשמיא נינהו היינו
שפגולין פגול. דרממנא שוינהו שלוחי
לכל מילי: אלף א"ר שלוחי דין נינהו
אמאי פגולין פגול. שוגג הוא (דקשה)
ליה דשלמא צמזוד נהי שלוחי דין
נינהו פיגולין פיגול דכיון שפגול צמזוד
אינו עושה שלוחותו אלף אדעתא
דנפשיה קעציד וק"ל צפ"ב דחולין
(דף ג.) דאדם אוסר דבר שאינו שלו
על ידי מעשה אצל שוגג אי שלוחי
דין נינהו אמאי פיגולין פיגול דהא
כיון שזוגג הוא לאו אדעתא דנפשיה
קעציד שמתכיון הוא לנשותו שלוחותו
ולימא שליח שותף לתקוני ולא לעומי.
דחמי' שאני גבי פגול דאמר קרא וכו'
הלכך צעיון הכא לא איפשיטא ומיהו
נהי דהכא לא איפשיטא לה מההיא
דפ"ק דקדושין מוכח דשלוחי שמיא
נינהו וכמו שכתבתי במעלה: גופא א"ר
יוחנן סנן לזרזין דעת וכו'. הקסן
צמוס' התנן ומיייתי לה צפרק האיך
מקדש (קדושין נה.) צהמה שנמלאת
מירושלים למגדל עדר זכרים לעולות
כלומר ויקרבו אלמא אין לזרזין דעת
ומירכו דהתם שאני דכיון שצנאד דעת
צעלים הוא שלל כהן שירצה להקריב
יקריב: אמא מעסה יציא אדם חטאת
חלב על חזירו אלמא אמר רבי אלעזר
וכו' לא עשה ולא כלום. משום דאין
דיין אפשר משאי אפשר: אשמו שוטה
היכי דמי. כלומר לעולם כתיב לאו דאורייתא
אלף למאי דאמר לר' יהודה דאדם
מביא על אשמו שוטה לא חטאת חלב
קאמר אלף קרבן יולדת דחטאת חלב
אי אפשר דהיכי דמי וכו' וכיון שהיא
פטורה אי אפשר שיביא צעלה עליה:

אלא מעסה יציא אדם פסח על חזירו.
א"ר זירא שה לניס אזבוס. לעולם כתיב לאו דאורייתא.
התורה אין הקטנים לזרזין להמנות זשה עס בני חזורה אלף אוכלין ממנו אף על פי שלא נמנו עליו דלף על גב דאין פסח נאכל
אלא למנויי ה"מ צראוין להמנות אלף קטנים ללאו בני הכי לית לן זבה: הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכס ראשון
לירושלים. אמר לצניו הריני עולה לירושלים ולאחר שחיהיה עס אשוחט את הפסח על מי שיעלה מכס ראשון: על גישא קאי.
כשעלה זה כבר נשחט ואם כן היאך נמנה עליו והלכתי מנהו משע אשוחט את הפסח על מי שיעלה מכס ראשון: על גישא קאי.
היאך האז מוכה לאחד מבניו אחר שחיטה. א"ר האי ומוכה להס אההוא בן שעולה ראשון קאי היאך מוכה לאחיו דבשלמא איהו זכי
דאיכא למימר כיון שעלה ראשון הוצרך שכשנשחט הפסח עליו נשחט אלף היאך מוכה לאחיו והכי מוכה סוגיין דפרק כל הגט
(גיטין דף כה.) : כדי לזרזן. שיהיו רגילין להזדרז צמנות: ונמלאו צנוס זריווס. ולא קמני צנות זכו אלמא לא נמכוין אלף לזרזן צבצב:
איבעיא

אדם מביא קרבן על בניו כשהוא קטנים וכו' אמר רבי זירא שה לביית לאו דאורייתא הוא. כלומר דקטנים אינם לזרזין
למנות דאם אוכלין מן הפסח לא היו נאכלים שלל למנויי ללא אסר רחמנא אלף להטו דאימסו צמנות מוכחו אלף אדם
דלא שייך צהו לא מיייר מדי דהוא אנשים דשותן הן שאע"פ שאין חייבות כספה מותרות לאכול ממנו ואינו נקרא שלל
למנויי וכן קטנים: על בשרא קאי וזבה לזרזן. צמניה כלומר לאחר שחיטה יכול להמנות והא תנן (פסחים דף פט.)
מושכין זיהוין עד שישחט אלף לאחר שחיטה לא אלמא נהמנת קטנים לאו דאורייתא ובניו דקטנים מיירי: דקטנים למה
לי לבייר להו. כיון דלא הטטס לזרזן:

כ א מיי פ"ט מהלכות
עומלת ברית הל"כ א:
בא ב ג מיי פ"ו מהל'
חובל ומזיק בל"י ד:
בב ד מיי פ"ט מהל'
פסולי המוקדשין
הל"כ ו פ"ג מהל' שגגות
הלכה ג:
בג ה מיי פ"ג מהל'
שגגות הלכה ח
ו פסקן שחזר ונראה ע"ש
ב"ב"מ:
בד ו מיי פ"ג מהל'
קרבן פסח הלכה ח
ע"ש:

הגהות הב"ח

(א) גמ' סף לזכות אבות
דאורייתא על צדקה קאי
ומזוי. יציא ז"ע דהרי
בגיטין פ' כל הגט דף ק"ה
מקמינן ליה משום קושא
ו זלעריי שכבר אימנה
עליהם מעיקרא ולמלא
לעולם דאורייתא הוא ז"ע
מלאמי קדוש וז' צמוס'
דפסחים דף פ"ט ד"ה
אלף: (ב) ש"י ד"ה ומתקן
אשחז שוטה לר' יוחנן
היכי דמי: (ג) ד"ה לאו
דאורייתא ולהכי:

גליון הש"ס

גמ' שכן אדם מביא קרי
אשחז שוטה כו"ר. קשה
לי מה טעם דלמתיין לניל
גמ' יולדת שכן מביא על
צניו כתיב היעי כיון
דחייבי קרבן דלשה על
בעלה מוקמי לקרא דחזת
מורה היולדת לזכות אשמו
שוטה ומכ"ש הר"ן שם
אלף מכלל דלא כתיב מורה
ליכא ציבא וצמנתו כיון
מביא על אשמו שוטה כיון
דלרזין דעת ונלמ"ג:

תוספות

אם היה כהן. המדיר: יורוק עליו דם חטאתו ודם אשמו. קמני סמם
דמשמע כל חטאות ואשמות ואע"ג דלא מחוסרי כפרה נינהו: לא
לעולם שלוחי דין נינהו ומאי דם חטאתו ודם אשמו דקמני חטאתו
של מזורע כו' דהיינו מחוסרי כפרה וכו' וה"ה לגדול: מוידין חייבין.
לשלם קרבן לבעלים: לתקוני שושיך.
שליח ולא לעוומי: אמרי. לעולם
שלוחי דין נינהו ולהכי פיגולו פיגול:
לא תחזי כו'. פיגול יהיה מכל מקום:
אלא מעסה. יציא אדם אפי' חטאת
חלב על חזירו שכן מביא קרבן על
אשמו שוטה דמשמע כל קרבנות
שהיא חייבת אפי' אם אכלה חלב:
ומתקן (ג) רבי יוחנן אשמו שוטה
ישיב דמי. סתמא מחויבת קרבן אי
לחלה כו'. פסול. הקרבן הואיל
ונדחה כשנשתמיט ללאו בת קרבן היא
ידחה התם נמי גבי אשה הואיל ונדחית
זשעת אכילה נדחית מהכל ואין אדם
מביא קרבן חלב על אשמו שוטה.
ולכא למירמא מהכא וכו' קאמינא
דלר' יהודה לא דמיא קרבן על אשמו
שוטה כגון זבה או זילתא או מזורע:
וקפרינן וכו' יציא אדם כו'. אלמא אמר
ר' אלעזר הפריש פסח על חזירו של
מדעתו כו': אמר רבי זירא שה לניס
אזבוס. דמשמע אדם מביא פסח
שוטט על בניו ועל צנותיו הקטנים:
לאו דאורייתא הוא. (ג) להכי הפריש
פסח על חזירו לא עשה ולא כלום:
ומאמי. ללאו דאורייתא לאו מדתקן
וכו': ואי אמרם שה לניס אזבוס. דאדם
שוטט על בניו הקטנים דאורייתא: על
גישא קאי ומזוי להו. כלומר היאך
פיגול חטאתו ואשמו:
יכול זה לזכות את אחיו מאחר שנשחט
והא תנן (פסחים פט.) נמנין ומושכין
ידיהן עד שישחט אלף אמוני להו
לאחר שחיטה לאו דאורייתא והך
משמע דמשמע דצנינו קטנים מיירי:
אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה
לאצוהו למימר הרני שוחט את הפסח
על מי שיעלה מכס לירושלים כדי לזרזן
צמנות: טיניא נמי הכי. כדי לזרזן
קאמר מדקאמר צניס שפליס ולא קאמר
וצניס ולא יציא ידי מרבית מכלל דלא
מחייבין מדאורייתא אלף לזרזן קאמר:
כיון

אדם מביא קרבן על בניו כשהוא קטנים וכו' אמר רבי זירא שה לביית לאו דאורייתא הוא. כלומר דקטנים אינם לזרזין
למנות דאם אוכלין מן הפסח לא היו נאכלים שלל למנויי ללא אסר רחמנא אלף להטו דאימסו צמנות מוכחו אלף אדם
דלא שייך צהו לא מיייר מדי דהוא אנשים דשותן הן שאע"פ שאין חייבות כספה מותרות לאכול ממנו ואינו נקרא שלל
למנויי וכן קטנים: על בשרא קאי וזבה לזרזן. צמניה כלומר לאחר שחיטה יכול להמנות והא תנן (פסחים דף פט.)
מושכין זיהוין עד שישחט אלף לאחר שחיטה לא אלמא נהמנת קטנים לאו דאורייתא ובניו דקטנים מיירי: דקטנים למה
לי לבייר להו. כיון דלא הטטס לזרזן: